

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako padena dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemnik ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.
Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računijo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Brezobrestna posojila.

„Sočini“ „bojevniki“ so res že tako pri kraju s svojim „orožjem in streljivom“, da morajo pomesti že zadnja kota in koticke svojega lažnjivega arsenala, da bi kaj našli, s čemer bi — za silo — še mogli v boj proti poštenju in resnici. Ali baš to obupno grabljenje po „rešilnih bilkah“ znači te ljudi.

Eto zopet dokaza!

V svoji sobotni številki se je „Soča“ spustila na opolzljo polje brezobrestnih posojil ter napisala tu tako debelih gorostasnosti, perfidij in neresnic, da je morala vedeti, da zgrabi lahko v tani zanje tudi kdor ima — debelo za ušesi.

V odgovor na to, kolikor jej tiče:

V lanskem zasedanju deželnega zbora goriškega je bilo dovoljenih 20.000 K za brezobrestna posojila onim vinogradnikom, katerih vinogradi so bili uničeni po trtni uši in ki so primorani skrbeti za nove nasade z ameriško trto. Jednaki znesek je v isto svrho dovolila tudi vlada. Deželni odbor je bilo naročeno, da sporazumno z vlado izvrši deželnozborski sklep t. j. da prosilci za podporo v obnovitev vinogradov dobijo potrebne zneske izplačane. Do izvršitve tega deželnozborskega sklepa pa še vedno ni prišlo in čujejo se od raznih strani pritožbe zaradi tega, ker sila je velika.

Vprašati torej moramo: kdo je kriv, da se ta sklep še vedno ni izvršil? Odgovor: krivi so pač le oni, katerim je bila dana naloga, da izvrše deželnozborski sklep!

Ni tu kraj za to, da preiskujemo, na kateri strani je večja krivda, da se v tej stvari še vedno ni ničesar storilo: ali na deželnem odboru, v katerem sedi „napredni“ general dr. Tuma, ali na vladi, — neopovrgljivo dejstvo je in ostane, da poslanci, ki ne sedé v deželnem odboru, nimajo najmanjše krivde na tem, da se ta sklep ni izvršil; glavna krivda pa bi zamogla biti le na dr. Tumi, kot deželnemu odborniku, — na istem dr. Tumi, ki je na shodu v Bovcu sam izrekel za njegovo „ljubezen“ do goriškega kmetovalca jako sumljivo trditev:

da „kmetu ni več pomagati“, — na istem dr. Tumi, ki je sicer po raznih shodih ljudi farbal z različnimi obljubami, a ni dosegel ni storil za našega kmeta ničesar tam, kjer je poklican kaj storiti!

Sicer je skoro smešno spuščati se v prepire s take vrste ljudmi, ki vedo — ma zavijajo resnico in ki iz hudobije hočejo odvaliti krivdo od onih, na katerih leži, a jo zvaliti na one, katerih se najmanj ne dotika.

Kolikor je nam znano, je bilo vloženih prošenj za brezobrestna posojila za 88.000 K, torej toliko, da ne bi bil lanski kredit niti za polovico zadostoval tem prošnjam in ker je letos deželni zbor za leto 1901 dovolil drugih 20.000 K in bo vlada dala jednako svoto, izvršila se bode razdelitev teh brezobrestnih posojil v skupnem znesku 80.000 K, vsled česar se bode, kakor se razvidi, skoro vsim prosilcem lahko zadostilo, posebno če se pomisli, da je mogoče med temi prošnjami tudi takih, ki ne temelje na postavnih pogojih. Da je pa deželni zbor dovolil tudi za leto 1901 kredit 20.000 K za brezobrestna posojila, je to jedina zasluga naših poslancev. Sestavil se je namreč letos nekaj „ekonomični odsek“, v katerem so bili zastopani udje vseh deželnozborskih odsekov. Ta odsek sestavljen je bil v ta namen, da se razgovarja o splošnem deželnem gospodarstvu, o deželnih financah, o stroških in dohodkih, ki naj bi se dovolili v tem zasedanju. No in ko je prišlo v tem odseku tudi do razgovora o kreditu za brezobrestna posojila za leto 1901, so se izrekli italijanski poslanci proti dovoljenju tega kredita; a naši poslanci, med katerimi pa ni bilo naprednega generala dr. Tume, ki je takrat lazil, koder mu je kazalo, so se odločno potegnili za brezobrestna posojila, hoteč celo izvajati posledice, ako bi Italijani ostali pri svojem sklepu.

Da so se pa pri razmerah, ki vladajo v našem deželnem zboru, kjer imajo Italijani večino, morali naši poslanci zadovoljiti z 20.000 K, ker je to vendar bolje nego nič, spoznal bo vsak človek, katerega razum ni popolnoma omrežen po šarlatanizmu „narodno-naprednih“ ge-

neralov. Zato pa, in ker je dr. Tumi dobro znano, da se posebno gledé podpor in posojil vsakokrat in za vsako točko naši poslanci že pred javno sejo dogovoré z italijanskimi poslanci, ki imajo v zbornici večino in se ne vsprejme od strani italijanskih poslancev v javni seji principijelno noben predlog, ki bi vsebino teh dogovorov količkaj spremenil. Zato ni mogel in ne more dr. Tumov predlog, naj se kredit za brezobrestno posojilo od 20.000 K zviša na 40.000 K, napraviti na nobenega resnega človeka drugega utisa, nego da je bil ta predlog le farbanje in metanje peska v oči, ali pa, kakor pravi Nemec: pravo in pravcato — „bauernfängerei“. Kar se tiče pa laganja in blebetanja o dr. Verzeznassijevem predlogu gledé raztezanja brezobrestnih posojil tudi na vinogradnike v Furlaniji, kjer ni še trtna uš (filoksera) uničila vinogradov, govorili bomo v jedni prihodnjih številki. Za danes konstatiramo le, da brezobrestna posojila, ki so se dozdej dovolila, razdelila se bodo samo med one vinogradnike, katerim je trtna uš pokončala vinograde in si hočejo vsled tega opomoči zopet z novimi nasadi.

Gledé razpolaganja z „milijonom“ za zidanje nove norišnice zavrnili smo „Sočinega“ lažnjivca že večkrat ter povedali, da je vprašanje zidanja norišnice tam, kjer je bilo pred sedanjim zasedanjem dež. zbora ter da ni deželni zbor dozdej za zidanje iste še dovolil niti enega milijona in tudi niti enega krajčerja, ako izvezamemo denar za prostor, ki se je nakupil za zgradbo bolnišnice, norišnice in hiralnice.

Torej vidiš ti naše ljudstvo! Ako hočeš biti „srečno“, hoditi moraš po nasvetu „Soče“ le za naprednimi farbarji, ki ti bodo, ako jim bode to kazalo, in ako bo to v njih korist, zatrjevali, da je v največji vročini na sredi Travnika v Gorici kak osel za mrazom poginil!

Da, da, ti naše kmečko ljudstvo! Ako hočeš biti „srečno“ in ako hočeš, da se ti davki „znižajo“, hoditi moraš za dr. Tumo, ter njega poslušati, kajti on hoče tudi takrat tvojo „srečo“ in tvoje „koristi“, ko predlaga v deželnem zboru,

naj se doklade na zemljiški davek zvišajo, a one na užitnino za polovico znižajo.

Učitelji sotrudniki pri „Tutti frutti“!

(Članek iz učiteljskih krogov.)

IV.

Peto in zadnje vprašanje je, ali so slovenskemu narodu „Tutti frutti“ na čast. Strašna bi bila usoda človeštva, ako bi se grešnik svojega greha ne sramoval. Prirojeno nam je, da svojo dobro stran kažemo, slabo pa prikrivamo. Tak je v obče vsak človek, tak tudi ves narod. Kar pa je človeku jezik, to so narodu časniki. Moder časnik bode napake svojega naroda grajal, ko je prišel do prepričanja, da bi mu z molčanjem škodoval. Oglejmo si s tega stališča „Sočo“ in nje „Tutti frutti“! Višje gori sem pripomnil, da je naša duhovščina zdaj, ko jo „Soča“ blati in črni, ravno taka, kakor je bila pred dvema letoma; saj že zdrava pamet pravi, da je absolutno izključeno, da bi se v tako kratkem času pokvarila množica ljudi, cel stan. Ker je torej „Soča“ duhovščino še pred letoma hvalila in jo celo toplo zagovarjala, je že ta faktum najboljši dokaz, da graja vedoma v „Tutti frutti“ nekaj, kar javne graje ne zasluži. S tem ne kraje časti le enemu slovenskemu stanu, ampak celemu slovenskemu narodu. Kako sodbo o moralni vrednosti našega naroda si morajo ustvarjati laški in nemški sosedje, ko čitajo v „Tutti frutti“ najgrše slike o pokvarjenosti (hvala Bogu, izmišljeni) onega slovenskega stanu, kateri stan je v vsakem narodu najboljše merilo v presojevanju o njega moralnosti! Kaj si morajo misliti še le o našem lajstvu, kaj o našem meščanstvu! Ako bi imel naš narod svojo upravo, bi bil naš narodni pravnik že davno vrat zavil temu skrunitelju narodnega imena in narodne časti. „Sočini“ „Tutti-fruttisti“ naj si le ogleda goriške liberalne laške časnike, kateri niso bili že pri svojem rojstvu in niso dosledno do današnjega dne svoji laški duhovščini nič manj nenaklonjeni, kakor je on še pred kratkim goreče zagovarjal slov. duhovščino, in naj pove, ali najde

LISTEK.

Zgodovina tolminske šole.

(Dalje.)

Za njim je nastopil

3. **Frančišek Kócole**, rojen 1. 1875 v Kobaridu. Šolal se je na pripravljalnici v Kobaridu in na učiteljski v Kopru. Zrelostno preskušnjo je dostal 6. julija 1894 in bil imenovan z dekretom 2. avg. 1894 podučitelj v Cerknem, z odlokom 4. nov. 1895 pa potovalni učitelj za Čadrg in Perbljo, kjer ga je dež. šolski svet 10. febr. 1898 stalnega učitelja imenoval. Dne 2. maja 1899 mu je bila podeljena služba učitelja v Volčah, dne 22. avg. 1899 je postal proviz. voditelj v Podbrdu.

Za njim je prevzel službo

4. **Janez Grželj**, rojen 20. avg. 1879 v Čezsoči pri Bovcu. Šolal se je na pripravljalnici v Kobaridu in na učiteljski v Kopru. Zrelostno preskušnjo je dostal 1. julija 1899 in bil usposobljen za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom. Dobil je kmalu potem službo. Imenovan je bil za potovalnega podučitelja za Čadrg in Perbljo. Službo je nastopil 1. sept. 1. 1899.

c) Šola na Volarijih.

Na Kamnem so ustanovili 1. 1884. redno šolo. Vsolati so mislili vá-njo tudi Volarijske in Seliške

otroke, pa jih niso mogli. Šolska soba na Kamnem je namreč revna in še za kamenske otroke premajhna. Okr. šolski svet je izprevidel, da bi bilo Volarijem in Kamencem s tem pomagano, ko bi se ustanovili dve šoli z enim učiteljem, ki bi v vsakem kraju po tri dni na teden poučeval. Izpeljati se je dalo to pa šele leta 1890., ko so bili sezidali Volarijci in Seliščani po večem ob svojih troških primerno šolsko sobo na Volarijih. Od tistega leta hodi kamenski učitelj ob določenih dnevih na Volarije učiti.

Učiteljeval je na Volarijih od 1. 1890 do meseca marca 1900 v Kobaridu 1. 1862. rojeni

1. **Jožef Ivančič**, tih in pohleven mož. Kamenci so ga močno čislali. Umrl je meseca marca 1900 na Kamnem. Za njim je prevzel 1. sept. 1900 službo leta 1857 v Solkanu rojeni,

2. **Ivan Krajnik**.

Poldnevni šolski pouk. — Mnogo let je bil pouk v vseh razredih celodnevni. Vedne pritožbe zaradi slabega obiskovanja, oziroma nepopolnega napredka, so okr. šolski svet napotile, da je 1. 1887 v seji sklenil, naj se z ozirom na to, da ima večina otrok nad pol ure do šole, upelje poldnevni pouk. Ta uredba je obveljala in vodstvo se je držalo še dan današnjih.

Šolski izleti. — Meseca maja 1. 1880 je šla šolska mladina pod vodstvom na „Strelišče“ ali k „Tarči“.

Tistim, ki tolminske okolice ne poznajo, moram povedati, kje je ta kraj. „Strelišče“ je travnat prostor blizu tam, kjer se Tolminka v Sočo steka, četrt ure hoda od Tolmina. Tu so nekdanji grofi, lastniki tolminskega gradu, s se svojim spremstvom v poletnem času v senci dišečih lip in košatih divjih kostanjev v tarčo streljali. Otroci so bili tega izleta veseli. Prosto so se gibali, dobili prigrizek zastoj in se vrgli kmalu po ednajstih domov. Tisti dan je bilo dogovorjeno, da pojde šolska mladina čez mesec dni spet skupno na sprehod, pa ne na „Strelišče“ ampak na grič k podružnici sv. Marka, dobre pol ure hodá od šolskega poslopja. To naméro so pa nekateri iz gole domišljavosti podrl.

Bilo je takó: Dan je bil vroč. Eden otrok je prišel potán domov in bojda tožil, da ga glava boli. Brž so zagnali šum: Tega pa že ne, otroci dobé lahko — solnčarico! To so si izmislili tisti, ki niso mogli trpeti, da je sprožil izlet kdo drug, in ne oni. Od tistih mal šolska mladina ni imela več skupnega sprehoda. In od tega je že dvajset let. Kolika škoda! „Poučuj nazorno, in tvoj pouk bo trpežen“. Učitelj vé, kaj hočem s tem reči. Kaj je reka, kaj potok in stok (medvodje) kaj desni, kaj levi breg: Vsega tega se nauči otrok igranje na „Strelišči“.

Kaj pa na griču pri sv. Marku? Takó priležnega kraja ne najdeš z lepa mladini, ki se želi prosto gibati

v njih takih podlih pamfletov, kakor so njegovi „Tutti frutti“! In vendar ni naši duhovščini treba, da bi hodila k laški se morale učiti. V vednem prepiru žive laški „liberalni“ listi s „klerikalnimi“, in če tudi jih urejujejo mnogokrat židje, vendar ne posegajo po tako umazanem orožju, kakor so „Tutti frutti“. — Tako znajo laški časnikarji varovati dekorum svojega naroda! Da, da, „Tutti frutti“ so najpristnejše potrdilo k sodbi naših narodnih nasprotnikov, da smo Slovenci še nezreli, da smo narod otročaje.

Ko je pričela „Soča“ objavljati „Tutti frutti“, je bilo pričakovati, da odžene zopet od sebe one učitelje, kateri so se dali po „liberalnih“ frazah (in pa prav okornih) zopet zvabiti tje, od koder smo bili od bivšega kolege tako „kolegijsalno“ ven vrženi. Če sploh koga, bi bili morali „Tutti frutti“ ogorčiti nas učitelje. Ni je ugodne prilike, da bi se mi ne ponašali s svojo pedagoško izobraženostjo. Drugim mnogo bolj občno izobraženim stanovom ne priznavamo niti pravice, da bi smeli o pedagogiki kaj govoriti. Posebno radi se posmehujemo vzgojnim sposobnostim duhovnikov in srednješolskih profesorjev. — Iz kratka: Obnašamo se, kakor da bi imeli vse vzgojeslovje v zakupu. Jaz sem na to samozavestno nastopanje mnogo držal, vesel sem bil, da imamo učitelji vsaj en faktor, katerega moremo položiti na tehtnico nasproti drugim omikanim stanovom. Ko sem čital prve „Tutti frutti“ sem kar strmel in od dne do dne pričakoval, kak odmev izzovejo „Tutti frutti“ v naših krogih. Jaz sem bil gotov, da se tovariši, ki vodijo našo stanovsko politiko, povzpnejo najmanj do protestne izjave ne le kot pedagoško najbolj izobraženi očetje, ampak tudi kot prvi zastopniki narodne vzgoje. Ali naši kolovodje so molčali in dali sebi in nam moralno klofuto, katere bi nas moralo biti sram. Molčali smo vsi. Kam nam je zlezla skrb za vzgojo, kam naše pedagoško prvenstvo? Menim, da nimam tovariša, ki bi mi hotel oporekati, da smo z molčanjem napravili slabo uslugo svojemu vzgojnemu ugledu, nimbusu našega stanu. Za dokaze nisem v zadregi; ponuja jih vsak list, vsaka stran pedagogike. Navajati jih bi ne bilo drugega nego smešiti nas v javnem listu in dokazovati, da smo frazerji, komedijaši, ki si prilastujemo svojstva, o katerih nimamo niti pojma. Največja modrost je zdaj molk.

Ne smemo pa vsi molčati k novi fazi, v katero so stopili „Tutti frutti“ s tem, da so se jim pridružili kot sotrudniki celo nekateri tovariši, kakor sem v uvodu omenil. To je nekaj tako nezasižanega, da bi bilo od nas prej pričakovati in verjeti, da smo se pridružili tatovom, tolovajem ali sploh zarotnikom, nevarnim

človeški družbi. O demonskih svojstvih, o peklenskih posledicah famoznih „Tutti frutti“, katerih mora biti res sam satan vesel, sem svoje mnenje povedal. Pametnemu človeku ni to nič novega, nič neverjetnega. Neverjetno pa je, da so dobili „Tutti frutti“ sotrudnike ravno iz onega stanu, o katerem bi bilo to najmanj misliti. Če pomislimo, kaj je glavna naloga učiteljstva, če pomislimo, kake posledice morajo imeti „Tutti frutti“, če je res, da jih pišejo učitelji, potem se mi nehote usiljuje slika predstavljajoča ljudi, stoječe na veji, žagajoče jo pri deblu. Ako bi sami duhovniki pisali „Tutti frutti“, bi ne bilo nič bolj neumno, kakor če jih pišejo učitelji.

Učiteljstvo in Tumova stranka.

I.

Bog in mojster „napredne stranke“ dr. Tuma ni bil vedno tak prijatelj našega učiteljstva, za kakršnega se zdaj štuli. Znanje so njegove besede iz preteklega časa, da ni treba, da je učitelj vsak dan meso, da so učitelji z ozirom na svoje študije dovolj dobro plačani itd. Še leta 1899, ko je snoval svojo stranko, se ni oziral na učiteljstvo, marveč nameraval se je okleniti trgovcev in obrtnikov, ali pa veleposestnikov. Ko je pa videl, da v političnem boju nič ne opravi brez pomoči še drugih stanov, je začel vabiti učiteljstvo z laskanjem in obljubami v svoj tabor. Blizal se je učiteljem, ker jih je potreboval kot politično sredstvo. Da izvira sedanja Tumova skrb za učiteljstvo iz sebičnih nagibov, dokazuje najbolje sledeči slučaj. Vpokojeni nadučitelj H. je prosil lani za povišanje pokojnine. Referent pravnega odseka je predlagal v seji dež. zbora, da se prošnji ugoditi. A kdo je govoril proti predlogu? „Prijatelj učiteljstva“, g. dr. Tuma. Zakaj? Ker ni pripadal g. H. njegovi stranki. A kaj se je zgodilo! Letos se je potegoval isti dr. Tuma za povišanje pokojnine istega nadučitelja H. In zakaj? Ker se je g. H. med tem približal Tumovi stranki. Laska večina je seveda verovala lanskim in ne letošnjim besedam g. dr. Tume, in tako čaka dotični gospod še vedno na povišanje svoje pokojnine. Ta slučaj karakterizuje popolnoma dr. Tumovo „skrb“ za učiteljstvo.

Tudi sedanja navidezna ljubezen „Soče“ do našega učiteljstva je le produkt kramarske politike. Le pogledimo!

Ko so učitelji pred razkolom zahtevali zboljšanje plače, je „Soča“ med drugim pisala, „da ni še noben učitelj za lakoto umrl, da spravi povišanje učiteljskih plač posestnike na boben“ itd. A pustimo to dobro! Gabršček se bo po svoji navadi izgovarjal, da je „Soča“ pisala tako na povelje drugih, čeravno je tolikokrat zatrjeval, da je bila njegova

„Soča“ dejanski vedno nezavisen list. Oglejmo si „Sočo“ po razkolu! Kako je napadala in ovajala razne učitelje, dokler so se ustavljali njenemu terorizmu. Kako pa zdaj hvali one iste učitelje, odkar so postali voljno orodje Tumove politike!

Nadučitelj Bajta n. pr. je „Soča“ l. 1899. grdo napadala; spravljala ga je v zvezo s socijalno demokracijo, veselila se je nekako, ko ni dobil mesta na c. kr. pripravljavnici v Gorici. Ko se je g. Bajt, ki je jadral že pod Peerzovo „deutsche Flagge“, prelevil v zaupnika Tumove stranke, postal je najstrastnejši agitator „napredne stranke“. Na volilnem shodu na Cesti je lani predlagal dr. Tumo za kandidata v peti kuriji, s smešno motivacijo, da je g. doktor „sin delavca“; letos pa je po volilnem shodu v Velikih Zabljah ljudstvo kar komandiral, naj vpije „živio“ Tumu in njegovi stranki. „Soča“ poroča o tej komandirani ovaciji tako-le: „Na vrtu pri Makovcu smo bili s Tumo in na povelje g. učitelja Bajta iz Ajdovščine se je iz nad sto grl slišalo trikratni živio! v čast dr. Tumi in vsej napredni stranki“.

Seveda je zdaj nekaj zaničevani g. B. postal ljubljenelec „Soče“! Še nedavno mu je tako-le kadila: „Nadučitelj Bajt ima ne samo za učiteljstvo, temveč tudi za slovenski narod mnogo več zaslug nego vsi sedanji uredniki pri „Gorici“.

Da ni „Soča“ prijateljica učiteljstva, ampak da ga hoče le izkoriščati v politične svrhe, dokazuje tudi nesramno napadanje tistih učiteljev, ki ji še nočejo hlapčevati. Te učitelje napada, smeši, ovaja, imenuje „farovške skledoliznike“, te učitelje obrekuje, „da jim je krščanstvo le krinka, ki naj pokriva vse, kar se sme nedopustnega storiti na „kato-liški podlagi“, s kratka, te učitelje napada na najnesramnejše načine, čeravno vé, da škoduje s tem ugledu učiteljskega stanú.

Iz tega je razvidno, da je rodila sedanjo Tumovo in „Sočino“ „precar-tano“ skrb za učiteljstvo le sila in potreba, a nikakor ne nesebična, čista ljubezen do učiteljskega stanú.

Vkljub temu drvé učitelji za Tumo čez drn in strn. Vzroki so različni. Znano je, da je učiteljstvo v obče svobodni-selno; zato sledijo tndi ti učitelji liberalnim frazam, ker ne pomislijo, da se skriva pod liberalno krinko naših „liberalcev“ le gospodljivost in sebičnost.

Mnogo teh učiteljev so omamile obljube in laskanje, s katerimi jih je vabila Tumova stranka v svoj tabor. Laskali so se jim v zasebnih pogovorih, v javnih listih, na raznih političnih shodih. Laskal se je dr. Tuma v članku „Učiteljstvu“. V tem članku je trdil, „da je vsikdar čutil poklic učitelja, da je imel

ljubezen do tega stanu, da ga je po dovršeni gimnaziji zopet vleklo k učitelstvu nazaj“ itd. Tako se je laskal dr. Tuma učiteljem v „Soči“ l. 1899., v zasebnem pogovoru pa je trdil, da je zapustil učiteljski stan, ker je videl med učitelji toliko neznačajnežev, ignorantov in kleč-plazov. Laskal se je dr. Tuma učiteljem posebno na raznih političnih shodih. Ko je n. pr. lani prišlo mnogo učiteljev na volilni shod na Cesti, polaskal se jim je s tem, da jim je priznal voditeljstvo ljudstva, rekši, da „je v prvi vrsti poklicano učiteljstvo, da vodi ljudstvo med katerim živi“. Seveda je že bil pozabil, da je teden poprej na shodu v Rihembergu rekel, „da v prvi vrsti zasluži spoštovanje kmetski stan, kateremu gre po deželi moč in vlada“.

Najzapeljivejša vaba pa so bile razne obljube, s katerimi so premotili največ učiteljev. Obljubili so namreč učiteljem plače in zastopstvo v deželnem zboru. V tem oziru je pisala „Soča“: „Narodno-napredna stranka hoče učiteljstvu pomagati in deliti z učitelji zastopstvo v dež. zboru. Vsekakor je opravljena želja našega učiteljstva, da bi imelo tudi v deželnem zboru svojega zastopnika. To se tudi mora zgoditi o prvi priliki, in sicer ne le tako, da bi bili izvoljeni bivši učitelji, ki so dandanes dobro pokrovani posestniki, župani itd., marveč aktivni tovariši, ki bodo znali zastopati korist isvojega stanú“.

O volilnem shodu v Gorici pa je poročala „Soča“, da se je dr. Tuma baval posebno s stališčem stranke napram učiteljstvu, čegar zahteve so tudi zahteve narodno-napredne stranke.

Iz tega je razvidno, da je obljubil Tuma učiteljem vse, kar so zahtevali, lahkoverno učiteljstvo je obljubam verovalo.

Na ta način je ulovila Tumova stranka velik del učiteljev v svoje mreže ter jih začela koj v politične svrhe zlorabljati. Z besedami: Vsi učitelji na krov! klicala je „Soča“ pri zadnjih državno-zborskih volitvah učitelje v politične borbe. Ti učitelji so dobro vedeli, da jim je prepovedal deželni šolski svet politične agitacije, vedela je to tudi „Soča“. Da bi terorizovala dež. šolskega nadzornika, ki nadzoruje tudi izvršitev ukazov dež. šolskega sveta, napadla ga je lani pred volitvami na nečuvnen način, učiteljem pa je zatrjevala, da se jim nič ne zgodi, ker ima Tumova stranka večino v c. kr. okrajnih šolskih svetih v Sezani, Gorici in Tolminu. Ni torej čuda, da so se bili lani lotili ti nahujskani učitelji najstrastnejše politične agitacije, ki se ni nikakor strinjala z njih poklicom ter je le škodovala učiteljskemu ugledu.

in učiti po nazóru. Travnata plan pri cerkvi, polje in travniki v obližji in na vse strani razgled na nizke in visoke goré. Kaka ugodnost za nčitelja, ki vé in čuti, kaj je odgoja in pouk! „Die Kinder sollen jährlich wenigstens einen Freudentag haben, damit durch denselben ein frischer Hauch des Lebens in das eintönige und regelmässige Schulleben dringe“. (Lindner). Torej vsako leto vsaj eden dan veselja, in še tega ni! Ta dogodek sem vzel edino zató v misel, ker pišem „zgodovino“.

Šole so pod nadzorstvom. Oglejmo si še to.

Šolsko nadzorstvo.

Deželni šolski nadzornik. — Dne 1. julija 1869 se je ustanovil c. k. goriško-gradiški deželni šolski svet in je prevzel nadzorstvo za vse šole na Goriškem Anton Klodič (pozneje vitez Sabladoski). Meseca decembra 1870 se je preselil ko tak v Istro, zapustivši nadzorstvo Ferd. Gatti-u, više realke ravnatelju. L. 1871. je šel Klodič namesto Močnika v Gradec, vrnil se je pa 1. nov. 1873 v Trst in prevzel z Gatti-em nadzorstvo za ljudske šole na Goriškem. Po Gatti-evi smrti je ostal sam v tej službi in jo opravlja še zdaj.

Klodič je beneški Slovenec. Spisal je med drugim „razpravo o narečju benečanskih Slovencev“ katero je M. Pleteršnik za slovensko-nemški slovar porabil.

Okrajni šolski nadzorniki. — Dne 21. avg. 1869 se je ustanovil c. k. okrajni šolski svet. Prvo sejo je imel 1. sept. — Sestavljen je bil (oži) tako-le:

Andrej (pozneje baron) Winkler, c. k. okr. glavar, predsednik. Jakob Doljak, dekan, zast. cerkve. Peter Kogoj in Fr. Dominko, zvedenca v šolstvu. Izidor Pagliaruzzi in Mih. Cafazura, zast. dež. odbora. Andrej Žnidarčič, c. k. okr. šolski nadzornik. V prvi seji je bilo sklenjeno, „da se imajo pisati vsi spiski okr. šolskega svetovstva v slovenskem jeziku“, kar je bilo za tisti čas veliko.

Okrajni šolski nadzorniki so bili: Od meseca junija 1869 do 31. marca 1876.

1. Andrej Žnidarčič, roj. 2. dec. 1835 na Gradišči. Na gimnaziji je bil vseh osem let dr. Jož. viteza Tonkli-a sošolec in tekmeč za 1. mesto. Dopršil je gimnaz. l. 1857 s prav dobrim uspehom in dostal zrelostno preskušnjo z odliko. Na to je prestopil v bogoslovnico in bil 23. sept. 1860 za mašnika posvečen. V dušnem pastirstvu je bil mnogo let tudi za učitelja, vedel je torej iz izkušnje, kakó gré otroke učiti. Pa ne le to, tudi s peresom je delal na šolskem polju. Sploh je v svojih mlajših letih rad pisateljaval.

Od 1. aprila 1876 do 1. aprila 1888 je bil nadzornik.

2. Frančišek Vodopivec, roj. 12. julija 1834 v Kámenjah. L. 1851 je dovršil preparandijo v Gorici, prišel 1. dec. istega leta v Kobarid za podučitelja in služil tam do 31. okt. 1855 kot provizor. Šel je potem na Dunaj, da si je pridobil na ondešnjem pedagogiji usposobljenost za učenje na takratni z normalko združeni nižji realki. Dostal je 12. julija 1857 pred-

pisano preskušnjo z odliko in bil l. 1858 suppleant na normalki, v letih 1859 in 1860 pa na spodnji realki v Gorici. Iz Gorice je šel 1. okt. 1860 za defin. učitelja v Gospič, v Vojaški granici, kjer je štiri leta (do 30. sept. 1864) učiteljaval. Dne 1. okt. 1864 je bil premeščen kot defin. učitelj na ital. realko na Reki. Ostal je na nji do 31. dec. 1870. Z novim letom 1871 se je vrnil v Gorico in bil do 30. avg. 1899, torej blizu 28 let, glavni učitelj (profesor) na ondešnjem izobraževališči za učiteljice. Učil pa ni dolgo, ker je bil od 1. junija 1873 naprej kot c. k. okr. šolski nadzornik na dopustu.

Dne 2. marca 1886 so ga povišali v VIII. plačilni razred. To povišanje je bilo zanj tem častnejše, ker ga je med vsemi profesorji avstrijskih izobraževališč — prvega doletelo. Dne 12. febr. 1892 je dobil naslov cesarskega svetnika. Dne 6. marca 1899 je bil na svojo prošnjo stalno vpokojen, 31. avg. pa službe odvezan.

Za njegovega nadzorovanja so se razširile šole v Tolminu, Kobaridu in Bovcu v štirirazredne; v Cerknem v trirazredno; v Volčah in pri Sv. Luciji pa v dvorazredni.

Nove šole so bile ustanovljene: V Breginju, Drežnici, Kredu, Otaležu, Podmelcu, na Gráhovem, Kamnem, Libušnjem in Št. Viški Gori. Slednjič podružnici na Lubinju in na Reki-Poljicah.

Nova šolska poslopja so bila zidana: V Tolminu, Cerknem, pri Sv. Luciji, v Drežnici, Breginju, Otaležu in na Št. Viški Gori.

(Konec prib.)

Politični pregled.

Nj. Vel. cesar

se je povrnil včeraj od vojaških vaj na Ogorskem na Dunaj.

Deželni zbor isterski.

Dne 14. t. m. ob 11. uri dopoldne se zopet snide isterski deželni zbor in sicer v Kopru.

Napad na Mac Kinley-a.

Kakor smo že poročali, izvršil se je minuli petek v Buffalu v Severni Ameriki zavrati napad na predsednika Združenih držav, Mac Kinleya. Napad se je izvršil na ta-le način. Predsednik Mac Kinley se je podal na povabilo na neko muzikalno razstavo. Ker ameriški predsednik običajno pada vsakemu državljanu roko, pa bodisi da je bogataš ali ubožec, starček ali tudi otrok, predstavilo se mu je o tej priliki mnogo oseb, katerim je stisnil roko. H kratu pa se približa predsedniku neki neznanec, ki je imel na desni roki odsekane prste. To roko je podal predsedniku ter jo na jako sumljiv način podgostikal. Pri tej priliki stopi od zadej drug neznanec k predsedniku, ter ustrelil nanj iz samokresa, katerega je imel zavitega v ruto. Sprožil je dva hitca, z jednim mu je prestrelil prsi, z drugim mu je predril želodec. Napadalec, ki je baje Madjar in se piše Csiligosz, je ljudstvo zgrabilo in ga hotelo raztrgati. Policija ga je le s težko iztrgala množici. Na policiji je napadalec izjavil, da je anarhist ter da svojega dejanja ne obžaluje. Dejal pa je, da ga je k temu nagovorila neka Goldmann, že večkrat kaznovana zaradi anarhističnih spletk.

Predsedniku so zdravniki vzeli kroglico iz prsi, dočim one iz spodnjega dela telesa še niso mogli vzeti, vendar so skrbno zašili želodec s svilo. Čeravno so rane dokaj nevarne, vendar je po izreku zdravnikov upanje, da popolnoma ozdravi.

Zavod sv. Jeronima v Rimu.

Zadeva zavoda sv. Jeronima v Rimu je postala povod diplomatskim pogajanjem mej Dunajem in Rimom. Kakor poročajo listi, bi bil uspeh teh pagajanj za vprvo ta, da zastopnik ital. vlade ne zahteva več ključev od blagajne zavoda ter da se je Alacevich z napadalci vred moral umakniti iz zavoda. Na Hrvatskem se v Zagrebu, Sisku in drugih mestih vršijo burni protestni shodi ter sprejemajo oestre resolucije proti temu nečuvnemu tolovajstvu irredente na hrvatski zavod sv. Jeronima.

Spor mej Francijo in Turčijo.

Francozka vlada je pozvala turškega poslanika v Parizu, da zapusti Pariz. S tem se je torej spor med Francijo in Turčijo poostрил. Vsled tega so nastale govorice, da je dala francoska vlada oborožiti tri vojne ladje ter da jih pošlje demonstrirati proti Turčiji. Te govorice se pa danes dementirajo in listi poročajo, da je ta korak francoske vlade (namreč da je naročila poslaniku, da zapusti Pariz) napravil na sultana tako mogočen utis, da se je nadejati, da ugodi Turčiji že te dni francoskim zahtevam, posebno pa še za to, ker so v sedanjem razporednem vprašanju mej Turčijo in Francijo vse države na strani Francije.

Kitajski poslanik pri nemškem cesarju.

Princ Tsun, odposlanik kitajske vlade je bil te dni sprejet pri nemškem cesarju v gradu Potsdam. Spremljal ga je samo jeden tolmač. Princ Tsun je prišel izrecno z nalogom kitajske vlade, da prosi odpuščenja zaradi umora nemškega poslanika Kettelerja v Peking. Listi pripisujejo tej avdijenci pa še drugo politično važnost, o kateri pa še ni nič doletnega v javnosti.

Ustanek v Albaniji.

Listi poročajo, da je Malik beg na čelu močne čete vstajev pomoril sedem turških begov pri Koritnici ter proglasil Albanijo za neodvisno.

Guverner v Janini napotil se je z mnogoštevilnim vojaštvom proti ustašem.

Rusija oborožuje?

Listi poročajo, da je ruska armada 180.000 mož odkorakala proti rumunski meji in sicer v posameznih oddelkih. Tudi popravlja Rusija ob Donavi z vso hitrostjo tamošnje svoje trdnjave. Ti dogodki ako so resnični, bi veljali v prvi vrsti macedonskemu vprašanju, katero se menda ne more razrešiti brez Rusije.

Vojna v južni Afriki.

Buri so že odgovorili Kitchenerja na njegovo proklamacijo. Kakor poročajo grozi Kitchener, da se vsak Bur, ki se do 15. t. m. ne uda Angležem, proglasi izdajalcem in se ga vstrelji ali pa prožene iz domovine. Na to Kitchenerjevo proklamacijo je izdal genialni burski general Dewet svojo proklamacijo, ki se tako glasi: Dewet da postreliti vse angleške častnike, katere vjame po 15. t. m. v re-

publiki Oranje ali sploh na burskem ozemlju. Tako boče po 15. t. m. v južni Afriki neusmiljeno in brezobzirno mesarjenje na obeh straneh. Buri so obkolili mesto Kap in nameravajo isto bombardovati dne 15. t. m. Razjarjeni Buri so začeli z vso brezobzirnostjo nastopati proti vjetim Angležem. Vsaka humanitarnost je nehala, zdaj se vrši le še obupno napadanje obeh vojne sitih strank. To bi bil torej način, da se vojna čim prej konča.

Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ so plačali društvenemu predsedništvu: Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Dornbergu od čistega dohodka veselice z dne 18. avgusta 84 K; Oskar Gabršček v Tolminu za II in III. četrtletje 60 K. Presrečna hvala.

Potom poštne hranilnice Ignacij Kovacič pri Sv. Luciji na saldo ustanovnine 10 K.

Začetek šolskega leta. — Opozarjamo zopet slovenske roditelje, ki imajo za šolo godne otroke, da ta teden bode vpisovanje v vse goriške šole, in sicer: v c. k. deško in dekliško vadnico 13. t. m., v c. k. izobraževališče za učiteljice 13. in 14., v zasebno ljudsko šolo in v dekliški obrtni šoli društva „Šolski Dom“ 13. in 14., v deško obrtno-nadaljevalno šolo 15. in 16., v dekliško pripravljavnico za izobraževališča in v deško pripravljavnico za srednje šole 13., 14. in 16., v slovensko mestno ljudsko šolo pod Turnom 12., 13. in 14. t. m.

Maša-zadušnica po pokojnem grofu Francu Coroninju-Cronberg. — Podpredsednik c. kr. kmetijske družbe je odredil, da se bode darovala dne 24. t. m. v stolni cerkvi goriški sv. maša zadušnica po pokojnem predsedniku Nj. Prevzvišenosti grofu Francu Coroninju-Cronberg. K tej maši se vabijo vsi udje c. kr. kmetijske družbe.

Perosijev „Natale“ v Vidmu je privabil 5., 6., 7. in 8. t. m. toliko občinstva v Videm, da ga toliko v Vidmu že davno ni bilo. Posebno je bilo tam v nedeljo vse natičeno. Skladba in izvajanje iste navdušilo je neizrečeno poslušalce, ki so dajali z burnim odobravanjem duška svojim čutilom.

Ko se je v nedeljo po odpetem „Natalu“ odpeljal Perosi iz cerkve na svoje stanovanje, priredilo mu je občinstvo, nahajajoče se pred stolno cerkvijo, in pa po ulicah, burno ovacijo. Kar jih je bilo te dni v Vidmu in so poslušali predavanje „Nataka“ niso mogli prehvaliti kolikor te krasne skladbe toliko tudi petja in godbe, ki je spremljevala petje.

Romarji. — V soboto in nedeljo smo videli v našem mestu vse polno romarjev, ki so prihajali in odhajali na sv. Goro. „Soča“ je prevzela glede naših romarjev nalogo, katero sta poprej opravljala — „Corriere“ in „Piccolo“. Ona piše mej drugim tudi: „Na obrazih nekaterih se bere fanatizem, katerega izvestni nunci tako radi gojé“ itd. Gotovo pa je na obrazu pisca „Sočina“ notice bolj izražen upliv — „geruša“, nego pa fanatizem na obrazih naših romarjev.

„Sočina“ ovajalnice. — V notici „Sočina“ ovajanje“ smo ožigosali „Sočina“ ovaduštvo, ki se opira le na zlobne izmišljave in laži, katere skuša zagovarjati z novimi, isto tako lažljivimi in izmišljenimi argumenti, ko jo pritisnemo na zid zaradi lažljivosti in ovaduštva. — V zadnjem zagovarjanju (št. 99.) ji je pa ušlo neko dragoceno priznanje, katerega ne moremo kar tako prepuštni pozabljenosti, ne da bi ga prej dobro ne pribili. Mi smo že od nekdaj trdili, da si je Tumova stranka ustanovila urad nove vrste t. j. urad za ovajanje, ovajalnice. Nočemo reči, da je ta urad samostojen, ne, ampak zdi se, da je združen z naprednjaškim uradom v Gosposki ulici. Ako te pot vodi po tej ulici, vidiš vsak hipo sloneti kakega naprednjaškega uradnika na oknih svojega urada, od koder se dá dobro nadzorovati uhod v ulico naše tiskarne. Kak posel imajo ti uradniki na oknih v času uradnih ur? In je-li res, kar ljudje govore, da je zaradi priložnosti ustanovljena v ulici Vetturini podružnica, katero pa oskrbuje „uradnik v krilu“ v odmorih, ko ni nevarnosti, da bi se prismojili naprednjaški lonci? Mi nismo hoteli doslej tega verjeti, ali zdaj nam to „Soča“ sama priznava, pišoč, da je dala v času objavljenja naših člankov o petji gospoda M. nadzorovati, ali zahaja kaj v našo tiskarno. Mi smo „Soči“ za to izpoved hvaležni. S tem je sicer sama priznala svojo ovajalno organizacijo, dokazala pa ni ničesar. Naši članki o petju so izhajali z malimi presledki nad tri mesece. „Soča“ — nezmožna stvarnih odgovorov — je štela vrste, zdaj naj šteje še članke! G. M. je bil v tem času v naši tiskarni štirikrat, (mi smo si to dobro zapomnili, ker smo slu-

tili, da stoji „pod naprednjaškim nadzorstvom“) in sicer zastran naročila našega lista, posetnic in spremembe naslova med počitnicami. To pač kaže, da se to ne ujema s „Sočino“ izjavo: „Mi smo videli M., ko jo je mahal v „Nerodno“ (to naj pomeni „Narodno tiskarno“!), ostal tam le toliko časa, da je oddal rokopis, ne pa da bi dajal informacije, in v nastopni številki smo čitali...“ „Soča“ naj le sešteje številke „Gorice“, v katerih smo pisali o petju, potem razvidi, kako „nerodna“ je ona v svojih lažljivih kombinacijah! Govoričenje „Sočina“ o „infamnem rovanju proti Tumovemu pevskemu društvu“ je sedaj pač presmešno, ko ni vedela stvarnega odgovarjati našim člankom, ki so dokazali ravno nasprotno. „Soči“ priporočamo, naj nas ne izziva, če noče več „šteti“; kajti v uredniški mišnici hranimo še mnogo informacijskih škie o petju. — Obešanje ob „štil“ je zopet nerodno zagovarjanje, ki kaže, kako nizko ceni „Soča“ razsodnost svojih naročnikov. Prilagoditi se zna svojim zagatam, kajti s „štilom“ se dá očitati komur si boji, da je kaj pisal. Da pa ne pozna „Soča“ ravno „štela“ gospoda M., je dokazala devolj spomladi, ko je bila prisiljena objaviti „popravek“ o našem poročilu zastran učit. izpitov.

S to in z dotično notico v torkovi številki smo, menimo, zopet pribili neizpodbiten vzgled, da „Soča“ laže, ko izmišljuje imena piscev našim člankom. A kdo ni še srečal pijanca, ki ne mere na nogah stati, pa v enomer trdi, da ni pijan? Ali ni to pristna prispodoba „Sočine“ pisave? Čujmo torej, kaj piše „Soča“! Evo: „No, „Gorica“ pač dobro vé, da kadar smo imenovali katerega teh mož v zvezi s članki v „Gorici“, smo tudi vedno zadeli (to pa, to!) in omeniti je bilo treba ime, da svet ve, kake lumparije pišejo po „Gorici“ taki ljudje...“ Tako „Soča“ 29. avgusta 1901. Lani 17. marca pa je pisala: „Gospodu E. K. naznanjamo, da odgovor v „Soči“ je delo našega uredništva, pa naj ga je že pisal Peter ali Pavel. Tu se gre za stvar in ne za osebe. Kdo je odgovor spisal, ostane do cela vsejedno...“ In to je pisala „Soča“, ne da bi bili mi podtaknili ime kakega pisca ne člankom, ampak jo je le g. E. K., ki je bil pod člankom v „Gorici“ podpisan, pozval, naj se bojuje z odprtim vizirjem. Vprašamo, ali se najde na svetu jednak častnik, ki bi svoje čitatelje traktiral s takimi protislovji, ali ne smatra „Soča“ svoje plačnike za največje tepce tega sveta?

Vojaško. — V nedeljo zjutraj ob 820 se je povrnil z železnico tukajšnji pašpolk z vojnih vaj, ki so se vršile na Ntranskem. Včeraj pa so prišli topničarji od vipavske strani.

Škrlatica. — V goriški okolici, posebno v Št. Andrežu in v Mirnem postaja je škrlatica epidemična ter se slučaj tako množé, da so morali v teh dveh krajih vstaviti šolski poduk za 15 dni.

Zaprlji so brezposelno dekle 24letno Rozalijo Lister iz Sele na Tolminskem, ki je ukradla svoji tovaršici tudi brezposelni dekli Mariji Oblak, s katero je skulaj stanovala, vsega vkup 18-60 K. Pri tatici so našli tudi več zlatih reči, o katerih se sumi da izvirajo od tatvine.

Nevarna tatinska družba. — Te dni je policija zasačila večjo tatinsko družbo, ki je v teku nekaterih mesecev v gorskem mestu ter okolici izvršila mnogo drznih in še precej velikih tatvin. Prišlo je pa do tega take-le:

Dne 26. avgusta t. l. vlovili so na Rojčah nekega sumljivega Pavla Dugana p. dom. „Bokal“ mizarja, stanujočega v Rabatišču. Našli so pri njem več tatinskih ključev ter en nož. Ko so ga vprašali koga da tam čaka, ni hotel s početka ničesar povedati, konečno se je vendarle udal ter rekel da čaka nekega svojega tovariša, ki se nahaja v Št. Andrežu. Med tem pa, bilo je okolo 6. ure zjutraj, ko se je vrnil iz ponočne službe domov, s sobi tik svoje spalnice nekega človeka, ko je hotel ravno ga okraštiti in je že odjiral predala pri omarih. A kakor se je pozneje dokazalo, bil je ravno ta človek imenom Andrej Sgardelli tovariš, na katerega je čakal Dugan. Sgardelli Andrej je po navadi prebival na Reki (Fiume), bil je pa že večkrat kaznovan in tudi večkrat že izgnan iz naše države, kajti on je Italijan. Pa ne samo ta dva sta si bila dobra tovariša, marveč še več drugih, ki so deloma že ubsojeni na večmesečno ječo ali pa ki se nahajajo še le v preiskovalnem zaporu, ker se jih je zasačilo pri tatvini.

Kolikr je do zdaj dokazano, je ta tatinska družba povzročila sledeče tatvine:

7. in 20. junija okradli so pivarnarja pri Cateriniju na Goriščeku, poravši mu več gnjati, salamov, žlic in nožev, smodk itd.

Dne 17. julija okradli so vdovo Sotrol v Št. Petru št. 222 ter jej odnesli za 82 K zlatenine in denara 180 K.

Dne 30. julija so vkradli Jožefu Paškulin v Št. Andrežu v zlatenini in denarju vrednosti za 502 K; v isti noči so poskusili udreti tudi v tobakarno g. Schwarz za Šolski ulici.

Na sumu so ti ljudje, da so 15. maja okradli v Podgori Marijo Spessot, kateri je bilo vkrađenih in sicer dragocenosti za 142 K in 120 K denarja.

Dugan in Sgardelli sta vzela dne 26. aprila nekemu Dominiku Vianelu iz Rovinja, kapitanu nekega trabakola (srednja ladja) 36 K denarja, potni list in pa nekaj zastavnih listkov. Potni list in zastavne liste sta po pošti poslala — policiji.

Skoraj gotovo je tudi, da so ti tički tudi v zvezi s tatvino, ki se je izvršila dne 20. junija na škodo trgovca Orzana v njegovi podružni prodajalnici na Corsu, kjer je bilo vzetelega več tobaka, kolekov in smodk in tudi nekaj denarja.

Ti ljudje so hodili pa tudi po gostilnicah; tam so jedli in pili, potem pa odnesli pete, ne da bi plačali. Tako so pustili neplačan račun pri gostilničarju Komelu in pa pri Katniku.

Celo do Kormina je segala njih moč, kajti 18. aprila vkradli so krčmarici Peterin dragocenosti v vrednosti 360 K.

Tudi Lutmana pri Barki so hoteli okraštati, pa, ker jih je nekdo zapazil, porabali so kopita ter vsli.

5. junija so vzeli Tereziji Silič zlatá v vrednosti 80 K in 16. istega meseca pa preskrbeli so se celo z dvema bicikloma, ki sta bila lastnina Petra Vennutija. In zdi se, ter je skoraj gotovo, da spadata v to družbo tudi oni Baša iz Dornberga in oni Bevič iz Kozane, katera je policijski oficijal g. Šamanek zasačil, ko sta v ulici Caserma hotela ulomiti v prodajalnico čevljev tovarne v Mödlingu. Ta dva sta hotela okraštati tudi Lucijo Pavšič, stanujočo v Poljski ulici (via Campi) št. 6.

Zares lepa družba, ki bi znala še marsikaj učiniti, da je ni zaprla policija še o pravem času.

„Bralno društvo“ v Vel. Žabljah bode imelo svoj letni občni zbor dne 15. septembra ob 3. uri popoldne z nastopnim dnevnim redom: 1. Poročilo tajnikovo; 2. Poročilo blagajnikovo; 3. Volitev novega odbora; 4. Razni predlogi. Želeti je obilne udeležbe toliko od strani udov, kakor tudi od strani drugih, ako hoče kateri na novo pristopiti.

Predsedništvo.

Sijajno parado so napravili, kakor se iz Planine poroča, 31. m. m. večer vojaki 97. pešpolka svojemu priljubljenemu polkovniku g. Alfonzu Bernath Bossutpoljskemu, ki je doživel 40 let svoje vojaške službe. Dovršivši vojno akademijo v Dunajskemu Novemestu je vstopil kot častnik v aktivno službo. Služil je v začetku pri ogrskih polkih št. 46 in 59, pozneje je bil uvrščen v 47. polk, leta 1889 je vstopil kot stotnik v 97. polk. Kjer se je vspel do častne stopnje polkovnika. Ves polk se je zvečer zbral na cesti v Dol. Planini ter odkorakal z lampijoni — vsaka kompanija druge barve — proti Galacijevi hiši, kjer je polkovnik nastanjen. Tu so se na travnikih vojaki razpostavili v krдела. Vojaki pevci so zapeli najpoprej krasno Jenkovo pesem: „Što čutiš“, ki je mogočno donela iz 30 mladih grl, v tiho noč. Potem je godba zaigrala in konečno so zapeli vojaki italijansko pesem. — Rakete so švigale v zrak, da se je vse nebo lesketalo v čarobnih lučih. Dva vojaka sta izdelala na prav umeten način polkovnikovo sliko, eden s kredo narisano, drugi v mavcu upodobljeno. V nedeljo 1. septembra je prišel g. polkovnik privatno v cerkev zahvalit Boga, da ga je toliko let zdravega in krepkega ohranil. Ob 1 uri popoldne pa je bil pod primerno ozaljšanim in z zastavami zagrnjenim kozolcem g. župana Kovšča sijajen obed, h kateremu so bili povabljeni vsi častniki 97. pešpolka ter štabni častniki in baterijski poveljniki v Planini bivajočega vojaštva. Mnogi prijatelji so prišli osebno čestitat gospodu jublantu ali pa so se ga spominjali s pismi. K 4 redom, ki mu pokrivalo hrabe prsi mu je general pripel še 5. svetinjo za 40-letno zvesto in uspešno službovanju. Bog živi in ohrani vrlega vojaka še mnogo srečnih let!

Društvo hrvatskih književnikov slavi ta mesec v Zagrebu 400-letnico umetnega hrvatskega pesništva na jako vzvišen in teslavnosti povse dostojen način.

† Dr. Ignacij Klemenčič. — Dne 5. t. m. je umrl v Trebnjem redni prof.

Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše
kakovosti.
Priporoča
se slav.
občinstvu.